

EBA/GL/2016/05

07/11/2016

Smjernice

---

za komunikaciju između nadležnih tijela
koja obavljaju superviziju poslovanja
kreditnih institucija i ovlaštenih revizora
i revizorskih društava koja provode
zakonsku reviziju kreditnih institucija

1. Obveze usklađivanja i izvješćivanja

Status ovih smjernica

1. Ovaj dokument sadrži smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010¹. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela i financijske institucije moraju ulagati napore da se usklade s ovim smjernicama.
2. Smjernice iznose EBA-ino stajalište o odgovarajućim nadzornim praksama unutar Europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako bi se pravo Unije trebalo primjenjivati u određenom području. Nadležna tijela određena člankom 4. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010 na koja se smjernice primjenjuju trebala bi se s njima uskladiti tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje prakse (npr. izmjenama svojeg pravnog okvira ili nadzornih postupaka), uključujući i u slučajevima kada su smjernice prvenstveno upućene institucijama.

Zahtjevi za izvješćivanje

3. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) 1093/2010 nadležna tijela moraju obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim smjernicama, odnosno o razlozima neusklađenosti do 09.01.2017. U slučaju izostanka takve obavijesti unutar ovog roka EBA će smatrati da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti se dostavljaju slanjem ispunjenog obrasca koji se nalazi na internetskoj stranici EBA-e na adresu compliance@eba.europa.eu s uputom „EBA/GL/2016/05”. Obavijesti bi trebale slati osobe s odgovarajućom nadležnošću za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojih nadležnih tijela. Svaka se promjena statusa usklađenosti također mora prijaviti EBA-i.
4. Obavijesti će biti objavljene na EBA-inoj internetskoj stranici u skladu s člankom 16. stavkom 3.

---

¹ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ, (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

2. Predmet, područje primjene, adresati i definicije

2.1 Predmet

5. Ovim se smjernicama određuju, u skladu s člankom 12. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 537/2014², zahtjevi za uspostavu djelotvornog dijaloga između nadležnih tijela koja provode superviziju poslovanja kreditnih institucija (u daljnjem tekstu „nadležna tijela” i „kreditne institucije”) s jedne strane i ovlaštenog (ili ovlaštenih) revizora i revizorskog društva (ili revizorskih društava) koja provode zakonsku reviziju tih institucija s druge strane (u daljnjem tekstu „revizori”).
6. Cilj je ovih smjernica olakšati zadatak provođenja supervizije nad poslovanjem kreditnih institucija promicanjem djelotvorne komunikacije između nadležnih tijela i revizora.

2.2 Područje primjene

7. Ove smjernice primjenjuju se na komunikaciju između nadležnih tijela i revizora u njihovoj ulozi supervizije odnosno provođenja zakonske revizije tih kreditnih institucija.
8. Ove se smjernice prije svega odnose na komunikaciju između nadležnog tijela i revizora ili skupine revizora kreditne institucije (komunikacija specifična za instituciju, kako je opisano u odjeljku 5.) i na komunikaciju između nadležnog tijela i revizora kolektivno (kolektivna komunikacija, kako je opisano u odjeljku 6.).
9. Ove smjernice ne dovode u pitanje revizorovu „dužnost izvješćivanja” utvrđenu člankom 63. stavkom 1. Direktive 2013/36/EU³ i člankom 12. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 537/2014.

2.3 Adresati

10. Ove smjernice upućene su nadležnim tijelima koja su utvrđena u točki i. članka 4. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

---

² Uredba (EU) 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o posebnim zahtjevima u vezi sa zakonskom revizijom subjekata od javnog interesa i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2005/909/EZ (SL L 158, 27.5.2014., str. 77.).

³ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ, (SL L 176, 27.6.2013., str. 105.).

2.4 Definicije

11. Osim ako nije drugačije navedeno, pojmovi upotrijebljeni i određeni u Direktivi 2006/43/EZ⁴, Uredbi (EU) br. 537/2014 i Direktivi 2013/36/EU imaju isto značenje u ovim smjernicama. Za potrebe ovih smjernica primjenjuju se sljedeće definicije:

Detaljna komunikacija			Komunikacija do koje dolazi u slučajevima navedenima u točkama 22. i 23., a koja je češća, formalnija i/ili bolje dokumentirana kako bi se stekla dodatna saznanja o kreditnoj instituciji kada se primjenjuje ili kada je potreban veći supervizorski napor.
Značajne informacije			Informacije dobivene tijekom supervizije ili zakonske revizije kreditne institucije koje bi mogle promijeniti ili utjecati na procjenu ili odluku nadležnog tijela ili revizora koji se oslanja na tu informaciju u svrhu izvršavanja svojih zadataka.
Informacije instituciju	specifične	za	Informacije koje se odnose na pojedinu kreditnu instituciju.
Informacije industriju	specifične	za	Informacije koje se odnose na industriju kreditne institucije u cjelini ili na dio te industrije.
Pojedinac koji posjeduje potrebno znanje			Osoba koja radi za nadležno tijelo ili revizora i ima potrebno stručno znanje, vještine i iskustvo u vezi s određenim pitanjem o kojem se raspravlja.
Informirani pojedinac			Osoba koja radi za nadležno tijelo ili revizora i koja posjeduje dovoljne i ažurne informacije o profilu rizičnosti, veličini i složenosti rada kreditne institucije te u vezi s određenim pitanjem o kojem se raspravlja.
Ovlašteni pojedinac			Osoba koja radi za nadležno tijelo ili revizora i koja je pravno ovlaštena djelovati u ime svoje organizacije kako bi mogla razmjenjivati informacije i, kada je to potrebno, donijeti odgovarajuće odluke o određenom pitanju o kojem se raspravlja.

⁴ Direktiva 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja, kojom se mijenjaju direktive Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ i stavlja izvan snage Direktiva Vijeća 84/253/EEZ (SL L 157, 9.6.2006., str. 197.).

Voditelj supervizorskog tima	Član osoblja nadležnog tijela odgovoran za organizaciju i koordinaciju rada supervizorskog tima koji je uključen u provođenje supervizije nad poslovanjem kreditnom institucijom.
Bilateralni sastanak	Sastanak između nadležnog tijela i revizora kreditne institucije.
Trilateralni sastanak	Sastanak između nadležnog tijela, revizora i kreditne institucije.

3. Provedba

Datum primjene

12. Ove smjernice primjenjuju se od 31. ožujka 2017.

4. Opći okvir za komunikaciju između nadležnih tijela i revizora

---

13. I nadležna tijela i revizori odgovorni su za uspostavu djelotvorne međusobne komunikacije u skladu s člankom 12. stavkom 2. prvim podstavkom Uredbe (EU) br. 537/2014.
14. Komunikacija koja se treba uspostaviti između nadležnih tijela i revizora trebala bi biti otvorena i konstruktivna, ali i prilagodljiva neočekivanim budućim izmjenama.
15. Nadležna tijela i revizori trebali bi uspostaviti odgovarajuće postupke i biti svjesni tih postupaka kako bi razvijali i osigurali djelotvornu komunikaciju.
16. Nadležna tijela i revizori trebali bi pridonositi razvoju zajedničkog razumijevanja svojih uloga i odgovornosti.
17. Stranke bi trebale izvršavati svoje odgovornosti i jedna stranka ne bi se trebala koristiti radom druge kao zamjenom za vlastiti rad. Kreditna institucija nad kojom se provodi supervizija trebala bi ostati glavni izvor informacija za rad stranaka.
18. Djelotvorna komunikacija između nadležnih tijela i revizora trebala bi olakšati razmjenu informacija o kreditnoj instituciji koje su relevantne za odgovarajuće funkcije nadležnih tijela i revizora. U razmjeni informacija trebalo bi uzeti u obzir različite odgovornosti nadležnih tijela i revizora koje proizlaze iz različitih područja primjene i različite svrhe njihovih funkcija.
19. Sve informacije koje se razmijene tijekom komunikacije između nadležnih tijela i revizora podliježu zahtjevima povjerljivosti utvrđenima u odjeljku II. poglavlja 1. glave VII. Direktive 2013/36/EU, a priopćavanje u dobroj vjeri nadležnim tijelima od strane revizora bilo kakvih informacija koje se jave tijekom te komunikacije ne predstavlja kršenje nikakvih ugovornih ili pravnih ograničenja o objavljivanju podataka u skladu s člankom 12. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 537/2014.
20. Nadležna tijela trebala bi primijeniti proporcionalni pristup u komunikaciji s revizorima i učinkovito se koristiti resursima da bi uspostavila djelotvornu komunikaciju.
21. Proporcionalni pristup primjeni ovih smjernica podrazumijeva usklađivanje elemenata komunikacije između nadležnih tijela i revizora koji su navedeni u odjeljcima 5. i 6. ovih smjernica (opseg informacija koje se razmjenjuju, oblik komunikacije, sudionici u komunikaciji, učestalost i vrijeme komunikacije, komunikacija s revizorima kolektivno) s veličinom kreditne institucije, njezinom internom organizacijom i prirodom, opsegom i složenosti poslova kako bi se učinkovito ostvario cilj ovih smjernica.

22. Prije svega, trebalo bi održavati detaljnu komunikaciju s revizorima kreditnih institucija koje su navedene u članku 131. Direktive 2013/36/EU (globalne sistemski važne institucije (GSV institucije)⁵ i ostale sistemski važne institucije (OSV institucije)⁶ te drugih institucija koje utvrde nadležna tijela na temelju procjene veličine i interne organizacije kreditne institucije te prirode, opsega i složenosti njezinih poslova.
23. Osim toga, nadležna tijela trebala bi kontinuirano procjenjivati je li potrebno primijeniti detaljnu komunikaciju s revizorom bilo koje kreditne institucije zbog ad hoc ili nadolazećih pitanja kao što su:
- nedavni značajni rezultati supervizorske procjene ili zakonske revizije;
  - nedavne promjene koje mogu utjecati na procjenu rizika ili razinu supervizorskih aktivnosti koje se primjenjuju na kreditnu instituciju;
  - promjena revizora imenovanog za provođenje zakonske revizije kreditne institucije (uključujući i slučajeve kada novi revizor uđe na tržište zakonske revizije kreditnih institucija);
  - razrješenje ili ostavka revizora tijekom revizorskog angažmana.

---

⁵ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1222/2014 od 8. listopada 2014. o dopuni Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na regulatorne tehničke standarde o pobližem određivanju metodologije za utvrđivanje globalnih sistemski važnih institucija i definiranje potkategorija globalnih sistemski važnih institucija (SL L 330, 15.11.2014., str. 27.).

⁶ Smjernice EBA-e o kriterijima za utvrđivanje uvjeta za primjenu članka 131. stavka 3. Direktive 2013/36/EU u vezi s procjenom ostalih sistemski važnih institucija (OSV institucija) (EBA/GL/2014/10).

5. Komunikacija između nadležnih tijela i revizora kreditne institucije

---

Opseg informacija koje se razmjenjuju

Načelo 1.: Informacije koje se razmjenjuju trebale bi biti relevantne za zadatke obiju stranaka s obzirom na značajnost tih informacija.

24. Nadležna tijela u suradnji s revizorima trebala bi utvrditi područja od zajedničkog interesa za nadležna tijela i revizore u kojima razmjena relevantnih informacija može olakšati provođenje supervizije i potencijalno utjecati na zakonsku reviziju.
25. Kada se razmatra koje bi se informacije trebale razmijeniti, odgovarajuću pažnju trebalo bi posvetiti značajnosti informacija, uključujući i vjerojatnu veličinu i mogući utjecaj na provođenje supervizije te zakonsku reviziju kreditne institucije.
26. Vrste informacija koje se mogu razmijeniti mogu biti sljedeće:
  - a. specifične za instituciju;
  - b. specifične za industriju;
  - c. trenutačna pitanja;
  - d. nadolazeća pitanja.
27. U Prilogu ovim smjernicama naveden je otvoreni popis područja i pitanja o kojima bi se mogle razmjenjivati informacije između nadležnih tijela i revizora.
28. Kako bi olakšale djelotvornu komunikaciju i razmjenu informacija, nadležna tijela trebala bi pripremiti popis pitanja za raspravu kada je to izvedivo. Nadležna tijela trebala bi se savjetovati s revizorima o prikladnosti tog popisa prije nego što započne komunikacija i potaknuti ih da daju svoj doprinos.

Načelo 2.: Nadležna tijela trebala bi zatražiti od revizora da razmjenjuju informacije o svim pitanjima koja su relevantna za provođenje supervizije nad kreditnom institucijom.

29. Zatražene informacije mogu obuhvaćati informacije u vezi s provedenim revizijskim postupcima, relevantnim prikupljenim revizijskim dokazima i zaključcima revizora kada bi, prema mišljenju nadležnog tijela, takve informacije mogle olakšati izvršavanje supervizorskih zadataka.

30. Relevantne informacije predstavljaju informacije i saznanja stečena tijekom zakonske revizije i povezana s područjima u nastavku, ali ne samo s njima. Područja su detaljnije opisana u Prilogu ovim smjernicama, s otvorenim popisom pitanja za svako od njih:
- a. vanjska okolina i profil rizičnosti kreditne institucije;
  - b. korporativno upravljanje i unutarnje kontrole;
  - c. sposobnost kreditne institucije da nastavi djelovati kao društvo koje trajno posluje;
  - d. revizijski pristup;
  - e. financijski izvještaji, vrednovanje imovine i obveza te objavljivanje;
  - f. revizorsko izvješće i komunikacija revizora s upravljačkim tijelom, višim rukovodstvom ili revizorskim odborom u kreditnoj instituciji ili s tijelom koje obnaša istovjetne funkcije unutar kreditne institucije o značajnim pitanjima povezanima s financijskim izvještavanjem i kontrolnim funkcijama;
  - g. glavni rezultati provedenih revizijskih postupaka i zaključci.
31. Kada se primjenjuje detaljna komunikacija, nadležna tijela trebala bi s revizorima raspraviti barem revizijski pristup, revizorsko izvješće i komunikaciju revizora s upravljačkim tijelom, višim rukovodstvom ili revizorskim odborom u kreditnoj instituciji ili s tijelom koje obnaša istovjetne funkcije unutar kreditne institucije o značajnim pitanjima povezanima s financijskim izvještavanjem i kontrolnim funkcijama, uključujući i revizorsko izvješće i dodatno izvješće za revizorski odbor iz članka 10. i članka 11. Uredbe (EU) br. 537/2014 te kako je detaljnije opisano u Prilogu ovim smjernicama. Za raspravu o revizijskom pristupu nadležna tijela mogu uzeti u obzir rezultate ili zaključke proizašle iz provođenja supervizije nad kreditnom institucijom.

Načelo 3.: Nadležna tijela trebala bi s revizorima razmjenjivati informacije o pitanjima koja su relevantna za zakonsku reviziju kreditne institucije.

32. Relevantne informacije koje bi se trebale razmjenjivati između nadležnih tijela i revizora obuhvaćaju pitanja koja se javljaju tijekom postupka supervizije i koja bi prema mišljenju nadležnog tijela mogla biti važna za zakonsku reviziju kreditne institucije.
33. Relevantne informacije predstavljaju informacije i saznanja stečena tijekom postupka supervizije i povezana s područjima u nastavku, ali ne samo s njima. Područja su detaljnije opisana u Prilogu ovim smjernicama, s otvorenim popisom pitanja za svako od njih:
- a. vanjska okolina i profil rizičnosti kreditne institucije;
  - b. korporativno upravljanje i unutarnje kontrole;

- c. sposobnost kreditne institucije da nastavi djelovati kao društvo koje trajno posluje;
  - d. financijski izvještaji, vrednovanje imovine i obveza te objavljivanje;
  - e. supervizorske procjene i mjere.
34. Osim toga, nadležna tijela mogu revizorima priopćiti eventualna trenutačna ili nadolazeća pitanja koja utječu na industriju kreditne institucije, kao što su promjene u regulaciji ili makroekonomskim kretanjima te rezultati tematskih i stručnih pregleda koji se provode u cijeloj industriji kreditne institucije.

Oblik komunikacije

Načelo 4.: Djelotvorna komunikacija između nadležnih tijela i revizora trebala bi se odvijati odgovarajućim komunikacijskim kanalima.

35. Komunikacija se prema obliku općenito može kategorizirati kao:
- pisana (npr. e-pošta ili faks) i usmena (npr. sastanci ili daljinska komunikacija kao što su telefonski pozivi);
  - redovita (npr. revizorska izvješća) i ad hoc (npr. tekst novih propisa).
36. Pisanom komunikacijom trebalo bi se koristiti u slučajevima kada je potrebno osigurati jasnoću ili za čuvanje zapisa o komunikaciji. Nadležna tijela trebala bi razmotriti uporabu pisane komunikacije kada se ona odnosi na sljedeće:
- revizorsko izvješće i komunikaciju revizora s upravljačkim tijelom, višim rukovodstvom ili revizorskim odborom u kreditnoj instituciji ili s tijelom koje obnaša istovjetne funkcije unutar kreditne institucije o značajnim pitanjima povezanim s financijskim izvještavanjem i kontrolnim funkcijama;
  - rezultate i zaključke provedenih revizijskih postupaka te supervizorskih postupaka;
  - složena tehnička pitanja;
  - nadolazeća pitanja;
  - promjene propisa.
37. Sastanci između nadležnih tijela i revizora trebali bi se održavati radi olakšavanja otvorene i djelotvorne komunikacije, posebno kada se primjenjuje detaljna komunikacija.

Sudionici u komunikaciji

Načelo 5.: Sudionici u komunikaciji trebali bi obuhvaćati pojedince koji posjeduju potrebno znanje te informirane i ovlaštene pojedince obiju stranaka.

38. Voditelj supervizorskog tima i glavni partner za reviziju trebali bi biti glavni sudionici u komunikaciji.
39. U slučajevima kada do komunikacije dolazi između pojedinaca koji nisu voditelj supervizorskog tima i glavni partner za reviziju, njih dvojicu njihove odgovarajuće stranke moraju obavijestiti o pitanjima o kojima se raspravljalo i ishodu takve komunikacije bez neopravdane odgode.
40. Nadležna tijela trebala bi procijeniti korisnost organiziranja trilateralnih sastanaka, osobito kada se primjenjuje detaljna komunikacija. Tijekom te procjene nadležna bi tijela trebala razmotriti sljedeće:
  - a. smatraju li se pojašnjenja upravljačkog tijela, višeg rukovodstva ili revizorskog odbora u kreditnoj instituciji ili tijela koje obnaša istovjetne funkcije unutar kreditne institucije nužnima da bi se raspravilo određeno pitanje između nadležnih tijela i revizora;
  - b. je li nužna koordinacija aktivnosti između nadležnog tijela, revizora i kreditne institucije.
41. Kada se organiziraju trilateralni sastanci, oni bi trebali biti dodatak bilateralnim sastancima. Trilateralni sastanci prema potrebi mogu obuhvaćati članove revizorskog odbora kreditne institucije, unutarnje revizore, stručnjake za relevantne ključne kontrolne funkcije ili članove upravljačkog tijela i višeg rukovodstva kreditne institucije.
42. Nadležna tijela mogu pozvati druga relevantna javna tijela (kao što su ona odgovorna za nadzor financijskih tržišta, javni nadzor revizora ili sanaciju kreditnih institucija) na sastanke s revizorima ili obavijestiti ta tijela o ishodu rasprava s revizorima ako nadležna tijela smatraju da bi to olakšalo izvršavanje nadzornih zadataka i sukladno uvjetima poslovne tajne koje propisuje pravo Unije ili nacionalno pravo.
43. Djelotvorna komunikacija između nadležnih tijela i revizora trebala bi uključivati odgovarajuće zaštitne mjere za kontinuitet komunikacije neovisno o promjenama uključenog osoblja. Nadležna tijela trebala bi voditi vlastitu internu evidenciju o komunikaciji kako bi osigurala da nasljednici osoblja koje je prethodno sudjelovalo u komunikaciji mogu dobiti dovoljno informacija o komunikaciji u prošlosti. Takve informacije mogu uključivati:
  - a. zapisnik o komunikaciji ili sažetak zapisnika;
  - b. ključna pitanja o kojima se raspravljalo;
  - c. zaključke rasprava;

- d. buduće aktivnosti.

Učestalost i vrijeme komunikacije

Načelo 6.: Komunikacija između nadležnih tijela i revizora trebala bi biti onoliko česta koliko je potrebno da se osigura pravovremena razmjena relevantnih informacija.

- 44. Nadležna tijela trebala bi odrediti odgovarajuću učestalost i vrijeme komunikacije s revizorima kako bi se omogućila pravovremena razmjena informacija o relevantnim pitanjima utvrđenima tijekom obavljanja njihovih odgovarajućih zadataka.
- 45. Nadležna tijela trebala bi se savjetovati s revizorima o prikladnosti učestalosti i vremena komunikacije.
- 46. Komunikacija bi se mogla odvijati tijekom bilo koje faze supervizorskih postupaka ili revizijskih postupaka, uključujući i jedno ili više od sljedećega:
  - a. tijekom pripreme i planiranja supervizorskih nadzora (neposrednih ili posrednih);
  - b. tijekom provođenja supervizorskih nadzora (neposrednih ili posrednih);
  - c. nakon dovršetka supervizorskih nadzora (neposrednih ili posrednih);
  - d. tijekom pripreme i planiranja zakonske revizije;
  - e. prije potpisivanja revizorskog izvješća;
  - f. nakon potpisivanja revizorskog izvješća.
- 47. Nadležna tijela trebala bi kontinuirano procjenjivati postoje li određena nadolazeća pitanja zbog kojih je potrebno promijeniti učestalost i vrijeme komunikacije ili započeti ad hoc komunikaciju. To može obuhvaćati pitanja koja utječu na cijelu industriju kreditne institucije ili na njezin dio (kao što su makroekonomski uvjeti) ili pitanja koja utječu na određenu kreditnu instituciju (kao što su rezultati provođenja supervizorskih postupaka ili revizijskih postupaka ili slučajevi u kojima je potrebno daljnje pojašnjenje posebnog pitanja).
- 48. Kada se primjenjuje detaljna komunikacija, bilateralni sastanak trebao bi se održavati barem jednom godišnje.

6. Komunikacija između nadležnih tijela i revizora kolektivno

---

Načelo 7.: Kolektivna komunikacija između nadležnih tijela i revizora trebala bi biti onoliko česta koliko je potrebno da se osigura pravovremena razmjena informacija o pitanjima koja su relevantna za supervizorske zadatke i zakonsku reviziju kreditnih institucija.

49. Nadležna tijela i revizori kolektivno (kao što je skupina revizora ili strukovno tijelo koje predstavlja revizore) trebali bi nastojati postići zajednički mišljenje u pogledu trenutačnih i nadolazećih kretanja koja su važna za supervizorske zadatke i zakonsku reviziju kreditnih institucija.
50. Nadležna tijela trebala bi se s revizorima kolektivno sastajati najmanje jednom godišnje i neovisno o sastancima koji se organiziraju individualno između nadležnog tijela i revizora jedne ili više kreditnih institucija.
51. Komunikacija bi se mogla odvijati tijekom bilo koje faze supervizorskih postupaka ili revizijskih postupaka, a nadležna tijela trebala bi se savjetovati s revizorima o prikladnosti učestalosti i vremena komunikacije.
52. U Prilogu ovim smjernicama naveden je otvoreni popis područja i pitanja o kojima bi se prema potrebi mogle razmjenjivati informacije između nadležnih tijela i revizora kolektivno.
53. Nadležna tijela mogu pozvati druga nadležna tijela odgovorna za bonitetni nadzor kreditnih institucija ili relevantna javna tijela (kao što su ona odgovorna za nadzor financijskih tržišta ili javni nadzor revizora) i udruge (kao što udruge koje predstavljaju bankarsku, računovodstvenu i revizijsku industriju) na te kolektivne sastanke ili obavijestiti ta tijela i udruge o ishodu rasprava s revizorima ako nadležna tijela smatraju da bi to moglo olakšati izvršavanje supervizorskih zadataka.

Prilog – područja i pitanja koja mogu biti predmet komunikacije između nadležnih tijela i revizora

---

54. U ovom Prilogu naveden je otvoreni popis područja i pitanja o kojima bi se prema potrebi mogle razmjenjivati informacije između nadležnih tijela i revizora kreditne institucije ili revizora međusobno prilikom primjene ovih Smjernica. Pitanja navedena u nastavku razvrstana su prema predmetima bez obzira na pružatelja informacija.

Vanjsko okruženje i profil rizičnosti kreditne institucije

- a. Procjena i obuhvat rizika: procjene nadležnih tijela i revizora s obzirom na vanjsko okruženje i rezultate poslovanja kreditne institucije, poslovni model, korporativnu strukturu, koncentraciju rizika i sklonost preuzimanju rizika (uključujući sve promjene istih).
- b. Izmjene propisa.
- c. Izmjene računovodstvenih i revizorskih standarda.
- d. Makroekonomska kretanja koja utječu na sektor kreditnih institucija.

Korporativno upravljanje i unutarnje kontrole

- a. Kultura, filozofija i način rada upravljačkog tijela kreditne institucije (uključujući kvalitetu korporativnog upravljanja i koncentraciju/dijeljenje ovlasti među članovima upravljačkog tijela).
- b. Prikladnost članova upravljačkog tijela kreditne institucije, višeg rukovodstva ili članova revizorskog odbora, odnosno tijela koje obnaša istovjetne funkcije unutar kreditne institucije, s obzirom na značajna pitanja povezana s financijskim izvještavanjem i kontrolnim funkcijama (uključujući provedbu unutarnjih strukturnih promjena u postupcima upravljačkog i organizacijskog restrukturiranja).
- c. Uloga revizorskog odbora ili tijela koje obnaša istovjetne funkcije unutar kreditne institucije u superviziji postupka financijskog izvještavanja.
- d. Kvaliteta odnosa između revizorskog odbora, odnosno tijela koje obnaša istovjetne funkcije unutar kreditne institucije, i revizora.

- e. Opažanja o unutarnjim kontrolama (na primjer, mišljenje revizora o opisu, koji je uključen izvješće o korporativnom upravljanju u skladu s člankom 20. Direktive 2013/34/EU⁷, glavnih značajki sustava unutarnje kontrole i upravljanja rizicima kreditne institucije s obzirom na postupak financijskog izvještavanja, učinkovitost upravljanja, okruženje kontrole, primjenu i nadzor kontrole, kvalitetu ključnih kontrolnih funkcija i IT sustava), rezultati provjera unutarnjih kontrola koje je proveo revizor i njihove posljedice za revizorski pristup (na primjer njihov učinak na razmjer učinkovitosti izravne provjere i savjetovanje sa stručnjacima tijekom zakonske revizije).
- f. Značajni nedostaci u postupcima unutarnje kontrole (na primjer značajni nedostaci u kontrolama utvrđeni u postupku financijskog izvještavanja kreditne institucije) i opažanja revizora o pitanjima koja su značajna za odgovornosti članova upravljačkog tijela i višeg rukovodstva kreditne institucije ili članova revizorskog odbora, odnosno tijela koje obnaša istovjetne funkcije unutar kreditne institucije, u pogledu nadziranja strateškog smjera kreditne institucije ili obveza kreditne institucije koje se odnose na njezinu odgovornost. To može uključivati, po potrebi, opažanja revizora o učinkovitosti funkcije unutarnje revizije, funkcije upravljanja rizicima i funkcije praćenja usklađenosti (uključujući procjenu rizika od prijevara, posebice zbog nedostataka u unutarnjoj kontroli).

Sposobnost kreditne institucije da nastavi djelovati kao društvo koje trajno posluje

- a. Procjena rizika povezanih s trajnim poslovanjem kreditne institucije, uključujući rizike adekvatnosti kapitala (kao što su kreditni, tržišni i operativni rizici te minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze (MREL)), velike izloženosti, financijsku polugu, likvidnost i rizike financiranja.
- b. Opažanja o svim područjima potencijalnog reputacijskog rizika ili rizika neusklađenosti kreditne institucije s mjerodavnim pravnim zahtjevima (uključujući značajne stvarne ili potencijalne rizike sudskih postupaka i pravnih sporova).

Revizijski pristup

- a. Značajnost planiranja i provođenja zakonske revizije.
- b. Angažiranje vanjskih stručnjaka u zakonskoj reviziji.
- c. Angažiranje unutarnjih revizora u zakonskoj reviziji.
- d. Primjena računovodstvenih politika i njihove izmjene.
- e. Izvori potencijalne neobjektivnosti rukovodstva.

⁷ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29. 6. 2013., str. 19).

- f. Utvrđena područja značajnih rizika.
- g. Konkretni aktivnosti revizora na pojedinačnim transakcijama (za što može biti potrebna i pomoć stručnjaka).
- h. Značajne poteškoće prisutne tijekom zakonske revizije (uključujući neslaganja između revizora i članova upravljačkog tijela, višeg rukovodstva ili revizorskog odbora kreditne institucije, odnosno članova tijela koje obnaša istovjetne funkcije unutar kreditne institucije).
- i. Okolnosti koje su dovele do značajne izmjene u planiranju revizije.

Financijski izvještaji, vrednovanje imovine i obveza te objavljivanje

- a. Stavovi i prosudbe o ključnim područjima rizika i pretpostavkama, uključujući značajne transakcije i vrednovanja (na primjer u područjima procjene ispravaka vrijednosti za gubitke po kreditima i vrednovanja financijskih instrumenata).
- b. Računovodstvene prakse i područja u kojima postoji značajna razina nesigurnosti u pogledu procjena (na primjer područja procjene ispravaka vrijednosti za gubitke po kreditima i vrednovanja financijskih instrumenata).
- c. Kritične računovodstvene procjene i pokazatelji neobjektivnosti rukovodstva:
  - i. kada se kreditna institucija dosljedno koristi vrednovanjima koja pokazuju optimistične ili pesimistične tendencije unutar prihvatljivog raspona vrednovanja ili drugi pokazatelji moguće neobjektivnosti rukovodstva ili
  - ii. kada kreditna institucija izvršava transakcije kojima se postiže određeni računovodstveni ili regulatorni ishod, kao u slučajevima kada su računovodstveni ili regulatorni tretman tehnički prihvatljivi, ali prikrivaju srž transakcije.
- d. Netočnosti u financijskim izvještajima (ispravljene i neispravljene) otkrivene prilikom zakonske revizije i revizorske ocjene tih netočnosti.
- e. Adekvatnost i pouzdanost podataka objavljenih u financijskim izvještajima s obzirom na zakonske izvještajne zahtjeve i rizike, transakcije, prosudbe te pretpostavke o kojima se raspravljalo na trenutnim i prethodnim sastancima.

Revizorsko izvješće i komunikacija revizora s upravljačkim tijelom, višim rukovodstvom ili revizorskim odborom kreditne institucije, odnosno s tijelom koje obnaša istovjetne funkcije unutar kreditne institucije, o značajnim pitanjima povezanim s financijskim izvještavanjem i kontrolnim funkcijama

- a. Revizorsko izvješće iz članka 10. Uredbe (EU) br. 537/2014.

- b. Dodatno izvješće revizorskom odboru iz članka 11. Uredbe (EU) br. 537/2014.

Glavni rezultati provedenih revizijskih postupaka i zaključci

- a. Pitanja utvrđena tijekom zakonske revizije i priopćena upravljačkom tijelu, višem rukovodstvu ili revizorskom odboru kreditne institucije, odnosno tijelu koje obnaša istovjetne funkcije unutar kreditne institucije, kao što su nedostaci u postupcima unutarnje kontrole koji prema stručnoj prosudbi revizora zahtijevaju pažnju rukovodstva.
- b. Značajna pitanja o kojima se intenzivno raspravljalo s upravljačkim tijelom, višim rukovodstvom ili revizorskim odborom kreditne institucije, odnosno tijelom koje obnaša istovjetne funkcije unutar kreditne institucije.

Supervizorske procjene i mjere

- a. Supervizorske mjere izrečene kreditnoj instituciji.
- b. Pitanja proizašla iz nedavnih procjena i pregleda supervizorskih rizika specifičnih za instituciju (primjerice za vrijeme postupka supervizorske provjere i ocjene (SREP⁸)).
- c. Rezultati tematskih pregleda i stručnih pregleda koje provode nadležna tijela u cjelokupnom sektoru kreditnih institucija.
- d. Opažanja proizašla iz regulatornog izvještavanja kreditne institucije, uključujući regulatorni kapital.
- e. Usklađenost s relevantnim pravnim i bonitetnim zahtjevima.

Ostalo

- a. Pitanja raspravljena prethodnih godina i na prethodnim sastancima, ako se smatra da su još uvijek važna.
- b. Pitanja povezana s imenovanjem, zamjenom, razrješenjem ili ostavkom revizora imenovanog za obavljanje zakonske revizije.
- c. Dodatna pitanja povezana sa zakonskom revizijom, kao što su pitanja proizašla iz postojećih ili novih zahtjeva u skladu s pravom Europske unije ili nacionalnim pravom.
- d. Povratne informacije o kvaliteti komunikacije između nadležnih tijela i revizora te načini poboljšanja komunikacije.

---

⁸ EBA-ine smjernice (EBA/GL/2014/13) objavljene u skladu s člankom 107. stavkom 3. Direktive 2013/36/EU.